

ЛЕНИН, ЯК АРГАНІЗАТАР І ПРАВАДЫР РКП

(Пачаток на 1-й стар.)

яўнасці буржуазнага парламента, калі буржуазія, якая прабралася да ўлады, стаяла тварам да твару супроць пралетарыята, — у Расіі, наадварот, утварэнне пралетарскай партыі адбывалася пры самым лютым абсалютызме, у чаканні буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі, калі, з аднаго боку, партыйныя арганізацыі перапаўняліся буржуазнымі «легальна-марксісцкімі» элементамі, якія жадалі выкарыстання рабочага класа для буржуазнай рэвалюцыі, з другога боку, лепшыя партыйныя работнікі вырываліся царскай жандармерыяй з рады партыі, між тым як нарастанне стыхійнага рэвалюцыйнага руху патрабавала наяўнасці стойкага, згуртаванага і дастаткова канспіратыўнага баявога ядра рэвалюцыянераў, якое б магло накіраваць рух на звяржэнне абсалютызма.

Задача заключалася ў тым, каб адзяліць авечак ад козлішч, адмежавалі ад чужакоў, арганізаваць кадры вопытных рэвалюцыянераў на мясцах, даць ім ясную праграму і цвёрдую тактыку, нарэшце, сабраць гэтыя кадры ў адзіную баявую арганізацыю прафесіянальных рэвалюцыянераў, дастаткова канспіратыўную для таго, каб устаць супроць жандармскіх набегав, але разам з тым, дастаткова звязаную з масамі для таго, каб павесці іх у патрэбную мінуту на барацьбу.

Меншавікі, тыя самыя, што «ляжаць» на пункце гледжання марксізма, вырашалі пытанне проста: паколькі на Захадзе рабочая партыя выйшла з беспартыйных прафесіянальных саюзаў, якія змагаюцца за палепшанне эканамічнага становішча рабочага класа, то ў Расіі прэба працавіць, па магчымасці, тое-ж самае, г. зн. пакуль абмежавана «эканамічнай» барацьбой рабочых з гаспадарамі і ўрадам, але, з стварэннем агульнарускай баявой арганізацыі, а потым... потым, калі не паявіцца к таму часу прафесіянальных саюзаў, склаць беспартыйныя «рабочы з'езд» і аб'явіць яго партыйнай.

Аб тым, што гэты «марксісцкі» «план» меншавікоў утапічны для рускіх умоў, прадугледжвае, тым не менш, шырокую агітацыйную работу, накіраваную на прыняццё ідэй партыйнасці, знішчэнне партыйных кадраў, астаўленне пралетарыята без сваёй партыі і аддачу рабочага класа на з'ядзенне лібералам, — аб гэтым наўрад ці здагадаліся тады меншавікі ды бадай, і многія з большавікоў.

Велізарнейшая заслуга Леніна пера рускім пралетарыятам і яго партыяй заключаецца ў тым, што ён раскідваў ўсю небяспеку меншавіцкага арганізацыйнага «плана» яшчэ ў той момант, калі «план» быў ледзь зачатый, калі самі аўтары «плана» з трудом уяўлялі ясна яго абрысы, і, разкідваючы яго, адкрыў шалёную атаку супроць арганізацыйнай распущанасці меншавікоў, сканцэнтраваны ўсю увагу практыкаў на гэтым пытанні. Богутарка ішла аб існаванні партыі, аб жыцці і смерці партыі.

Паставіць агульнарускую палітычную газету, як центр сцягвання партыйных

кадр, арганізаваць стойкія партыйныя кадры на мясцах, як «рэгулярныя часці» партыі, сабраць гэтыя кадры ў адно праз газету і згуртаваць іх у агульнарускую баявую партыю з рэзка вызначанымі граніцамі, з яснай праграмай, з цвёрдай тактыкай, адзінай воляй. — вось які план развіў Ленін у сваіх славутых кніжках: «Што рабіць?», «Кроў уперад, і ва крокі назад». Каштоўнасць гэтага плана заключалася ў тым, што ён цалкам адпавядаў рускай рэчаіснасці і па-майстарску абагуляваў арганізацыйны вопыт лепшых практыкаў. У барацьбе за гэты план большасць рускіх практыкаў рашуча пайшла за Леніным, не спыняючыся перад расколам. Перамога гэтага плана заляжыла фундамент той згуртаванай і загартаванай камуністычнай партыі, роўнай якой не ведае свет.

Нярэдка нашы таварышы (не толькі меншавікі!) абвінавачвалі Леніна ў празмернай сільнасці да палемікі і расколу, ў непрымірымай барацьбе з прымірэнцамі і інш. Бясспрэчна, і тэ і другое мела месца ў свой час. Але не трудна зразу мець, што наша партыя не магла б пазбавіцца ад унутранай слабасці і расплыўчатасці, яна не магла б дасягнуць уласцівай ёй сілы і моцы калі-б яна не выгнала з свайго асяроддзя непралетарскія, апартуністычныя элементы. У эпоху буржуазнага панавання пралетарская партыя можа расці і мацнець толькі ў той меры, у якой яна вядзе барацьбу з апартуністычнымі, антырэвалюцыйнымі і антыпартыйнымі элементамі ў сваім асяроддзі і ў рабочым класе. Ласаль быў праў, гаворачы: «партыя ўмацоўваецца тым, што ачышчае сябе». Абвінаваўчы звычайна спасылаліся на германскую партыю, дзе працівала тады «адзінаства». Але, па-першае, не ўсякае адзінаства з'яўляецца адзнакай сілы, па-другое, дастаткова глянуць цяпер на быўшую германскую партыю, разадраную на тры партыі, каб зразу мець увесь фальш і знімаць «адзінаства» Шейдмана і Носке з Лібкнехта і Люксембург. І хто ведае, ці не лепш было-б для германскага пралетарыята, калі-б рэвалюцыйныя элементы германскай партыі свачасова расколаліся з антырэвалюцыйнымі яе элементамі... Не, Ленін быў у тысячу раз праў, вядучы партыю па шляху непрымірымай барацьбы з антыпартыйнымі і антырэвалюцыйнымі элементамі. Бо толькі ў выніку такой арганізацыйнай палітыкі магла стварыць у сабе наша партыя тое ўнутранае адзінаства і надзвычайную згуртаванасць, удаючы якімі яна безбалежна вышла з ліпеньскага крызіса пры Керанскім, вынесла на сваіх плячах Кастрычніцкае паўстанне, без патраценняў перажыла крызіс Брэсцкага перыяда, арганізавала перамогу над Антантай і, нарэшце, дасягнула той небачнай гібласці, дзякуючы якой яна згодна ў любы момант перабудавалі свае рады сканцэнтравалі сагні тысяч сваіх членаў на любой вялікай рабоце, не ўносячы змяшання ў сваё асяроддзе.

рыят меў ужо рад баёў з буржуазіяй, меў сваю партыю, больш згуртаваную, чым буржуазная, меў свае класавыя патрабаванні, а руская буржуазія, якая жыла к таму-ж заказамі ад ўрада, была дастаткова напалохана рэвалюцыйнасцю пралетарыята для таго, каб шукаць союзу з урадам і памешчыкамі супроць рабочых і сялян. Той факт, што руская рэвалюцыя ўспыхнула ў выніку ваенных няўдач на палях Манчжурый, — гэты факт толькі фарсіраваў падзеі, нічога, аднак, не мяняючы ў сутнасці справы. Абстаноўка патрабавала, каб пралетарыят стаў на чале рэвалюцыі, згуртаваў вакол сябе рэвалюцыйнае сялянства і павёў рашучую барацьбу супроць царызма і супроць буржуазіі адначасова, у імя поўнай дэмакратызацыі краіны і забяспячэння сваіх класавых інтарэсаў.

Але меншавікі, тыя самыя, што «ляжаць» на пункце гледжання марксізма, вырашылі пытанне па-свойму: паколькі руская рэвалюцыя буржуазная, а ў буржуазных рэвалюцыях кіруюць прадстаўнікі буржуазіі (гл. «Гісторыю» французскай і германскай рэвалюцыі), то пралетарыят не можа быць гегемонам рускай

рэвалюцыі, кіраўніцтва павінна быць прадстаўлена рускай буржуазіяй (той самай, якая прадае рэвалюцыю), сялянства таксама павінна быць прадстаўлена апекаванню буржуазіі, а пралетарыату трэба аставацца ў становішчы крайняй левай апазіцыі.

І гэтыя пошлыя перапевы дренненскіх лібералаў выстаўляліся меншавікамі, як апошняе слова «сапраўднага» марксізма!..

Велізарнейшая заслуга Леніна пера рускай рэвалюцыяй заключаецца ў тым, што ён ускрыў да карэнняў пустату гістарычных паралелей меншавікоў і ўсю небяспеку меншавіцкай «схемы рэвалюцыі», якая аддае рабочую справу на з'ядзенне буржуазіі. Рэвалюцыйна-дэмакратычная дыктатура пралетарыята і сялянства замест дыктатуры буржуазіі, баікот будучыня Думы і ўзброенае паўстанне замест ўдзелу ў Думе і арганічнай работы ў ёй, ідэя «левага блока» пасля таго, як Дума ўсё-ж адбылася, і выкарыстанне думскай трыбуны для пазадумскай барацьбы замест кацэцкага міністэрства і рэакцыйнага «беражэння» Думы, барацьба з кацэцкай партыяй, як контррэвалюцыйнай сілай, замест блоку з ёй, — вось які тактычны план развіваў Ленін у сваіх славутых брашурах: «Дзве тактыкі», «Перамога кадэтаў».

Каштоўнасць гэтага плана заключалася ў тым, што ён, прама і рашуча фармулюючы класавыя патрабаванні пралетарыята ў эпоху буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі ў Расіі, аблігчыў пераход да рэвалюцыі сацыялістычнай, насіў у сабе ў зародку ідэю дыктатуры пралетарыята. У барацьбе за гэты тактычны план большасць рускіх практыкаў пайшла за Леніным рашуча і беспаваротна. Перамога гэтага плана паклала фундамент той рэвалюцыйнай тактыкі, дзякуючы якой патрасае цяпер наша партыя асновы сусветнага імперыялізма.

Далейшае жыццё палей, чатырохгадовая імперыялістычная вайна і патраценне ўсёй народнай гаспадаркі, лютаўская рэвалюцыя і славутае двоеўладдзе, часовы ўрад, як ачаг буржуазнай контррэвалюцыі, і петербургскі совет, як форма зараджаўшага пралетарскага дыктатуры, кастрычніцкі пераварот і разгон Учрадзілкі, скасаванне буржуазнага парламентарызма і абвяшчэнне рэспублікі саветаў, ператварэнне вайны імперыялістычнай у вайну грамадзяскую і выступленне сусветнага імперыялізма, у купе з «марксістамі» на словах, супроць пралетарскай рэвалюцыі, нарэшце, жалкае становішча

меншавікоў, якія ўчапіліся за Учрадзілку, выкінуты пралетарыятам за борт і прыбіты хваляй рэвалюцыі да берагоў капіталізма, — усё гэта толькі падцвярджала правільнасць асноў рэвалюцыйнай тактыкі, фармуляванай Леніным ў «Двух тактыках». Партыя, маючы ў руках такую славутую, магла-б пльыць уперад сме-ла, не баючыся падводных каменяў.

У наш час пралетарскай рэвалюцыі, калі кожны лозунг партыі і кожная фраза правадыра правераецца на справе, пралетарыят прад'яўляе сваім правадырам асобныя патрабаванні. Гісторыя ведае пралетарскія правадыроў, правадыроў буржуазнага часу, правадыроў-практыкаў, самаадданных і смелых, але слабых у тэорыі. Масы не хутка забываюць імяны такіх правадыроў. Такія, напрыклад, Ласаль у Германіі, Бланкі ў Францыі. Але рух у пэрым не можа жыць аднымі толькі ўспамінамі: яму патрэбны ясная мэта (праграма) цвёрда лінія (тактыка).

Ёсць і іншага роду правадыры, правадыры міюага часу, сільныя ў тэорыі, але слабыя ў справах арганізацыі і практычнай работы. Такія правадыры папулярны толькі ў верхнім слоі пралетарыята, і то толькі да пэўнага часу; з наступленнем рэвалюцыйнай эпохі, калі ад правадыроў патрабуюцца рэвалюцыйна-практычныя лозунгі, тэарэтыкі сходаць са стэны, уступаючы месца новым людзям. Такія, напрыклад, Плеханаў у Расіі, Каупкі ў Германіі.

Каб утрымацца на пасту правадыра пралетарскай рэвалюцыі і пралетарскай партыі, неабходна спалучыць ў сабе тэарэтычную моц з практычна-арганізацыйным вопытам пралетарскага руху. П. Аксельрод, калі ён быў марксістам, пісаў аб Леніне, што ён «шчасліва злучае ў сабе вопыт добрата практыка з тэарэтычнай алукацыяй і шырокім палітычным кругазорам» (гл. прамова П. Аксельрода да брашуры Леніна: «Задачы рускіх сацыял-дэмакратаў»). Што сказаў бы цяпер аб Леніне ідэолаг «культурнага» капіталізма п. Аксельрод, — не трудна здагадацца. Але для нас, хто ведае Леніна блізка, і хто можа глядзець на справу аб'ектыўна бясспрэчна, што гэтая старая якасць цалкам захавалася ў Леніне. У гэтым, між іншым, трэба шукаць аб'яснення таго факта, што Ленін, і іменна ён, з'яўляецца цяпер правадыром самай моцнай і самай загартаванай ў свеце пралетарскай партыі.

ИСПОЛИН ВЕКОВ

Перевод с ТАДЖИКСКОГО

Хвала и честь! Хвала большевикам!
Твоим товарищам! Твоим ученикам!
Твоим народам и твоим войскам!
Мы, люди гор, поем тебе привет,
Великий Ленин, равный облакам!
Хвала и честь! Хвала тебе сто крат,
Делам и государству твоему!
Великий Ленин, ты наш вожьд и брат.
Ты основал советскую страну!
Великий Ленин, наш отец и друг,
Ты снял, ты сбил оковы с наших рук,
Ты распахал большую целину!
Великий Ленин, Ленин, наш отец.

Ты, засучив под локоть рукава,
Шел впереди, как непреклонный жнец,
И враг упал, как сжатая трава!
Послушайте, что Ленин говорил:
«Я с юности был другом бедняков».
Ты нам все двери мира отворил,
Великий Ленин, исполин веков!
Вот наша конница стучит вдали,
Вот наши самолеты говорят,
К тебе идут со всех концов земли,
К тебе спешат со всех концов земли,
Перед тобой склоняется весь мир,
Великий Ленин, ты наш вожьд и брат!

ДВА СОКОЛА

Перевод с украинского

На дубу зеленом
Да над тем простором
Два сокола ясных
Вели разговоры.
А соколов этих
Люди все узнали:
Первый сокол — Ленин,
Второй сокол — Сталин.
Первый сокол — Ленин,
Второй сокол — Сталин,
А кругом летали
Соколы стаей.
Ой, как первый сокол
Со вторым прощался,
К другу обращался:
Он с предсмертным словом

«Сокол ты мой сизый,
Час пришел расстаться,
Все труды-заботы
На тебя ложатся».

А другой ответил:
«Позабудь тревоги,
Мы тебе клянемся:
Не свернем с дороги».

И сдержал он клятву,
Клятву боевую:
Сделал он счастливой
Всю страну родную.

Адказны рэдантар I. M. ЛЕВІН.